

Bir söýgünüň pursatlary / hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 22 января, 2025

Bir söýgünüň pursatlary / hekaýa BIR SÖÝGINIŇ PURSATLARY



• Birinji pursat “Gazap”

...Ýaňy garaňky gatlyşyp, ýyldyzlar gyrypyldaşyp ugrapdy. Oba mekdebiniň gür baglyga beslenen howlusynda uçurymlaryň gutardыş toýunyň şagalaň-şowhuny dik göge galýardy. Mekdebiň howlusy dürli reňkli çyralaryň ýagtysyndan ýaňa “gündizlik gaýra dursun” diýdirýärdi. Bezenip-beslenen ýaşajyk gyzlar, gögele jahyllar toý-tomaşanyň serhoş ediji täsirine has hem güyç berýän aýdym-saza goşulyp raks oýnaýardylar.

Olar bigamdylar. Çünkü olar ýaşdylar. Damarlarynda gyzgyn ganlary at çapýardy. Uç-gyraksyz, bimöçber duýgulara eýlenen pikirleri bolsa serlerini sämedýärdi. Olaryň öňlerinde özuniň ähli mümkünçiliklerini, ýöremeli ýollaryny, eýe bolunmaly bagtlryny sereşläp Durmuş ýaýylyp ýatyrdy. Heniz ajyny-süýjünü duýup görmedik, şatylara döz gelmek synagyny çekmedik çagasöw

göwünleriň hemmesi üçinem ol durmuş diňe bagtdan hem ajaýypliklardan doly ýaly bolup görünýärdi. Bu duýgy, bu ynam bolsa olaryň kalbyna hasam ganat bekledyärdi. Göwünlerini heýjana getirýän ýagty duýgulary zerarly-da ýaşlar biri-birine şowhun berip, gyzygyp, raks oýnaýardylar, çapak çalýardylar, gülüşyärdiler.

Emma bir çete çekiliп, doňħara-daş bolup duran Didar welin, göyä bu şady-horramlyga dahilly däl ýalydy. Onuň raksçylar bilen-de, baǵsy-sazandalar bilen-de, oýun-gülki bilen-de weji ýokdy. Onuň bar küyi-köcesi özünden on-on baş ädim daşlykda joralary bilen raks edýänleri synlap duran Maýsadady.

Ol tutuş düýrmegi bilen göze öwrülip bägül gunçasyna çalymdaş gyzyň her bir hereketini sypdyrman synlaýardy. Pisse dodaklarynyň enaýy gülümsireýşini, alma gözlerini süzende galam gaşlarynyň birgeňsi bolup terpenişini, maňlaýyna düşen zülpuni ýürek gopduryjy näziklik bilen yzyna gaýtaryşyny, raksçylaryň gülkünç hereketine seredip, gyz gulkisi bilen tenine siňdirip, uýaljaň gülende göwüsleriniň täsin titreýşini gözleri bilen gapyp alyp, kalbynyň iň ýaşyryн, iň arzyly gymmmatlyklar saklanylýan jümmüşinde ýetmiş ýedi gulpuň astynda gizläp goýyärdy.

Maýsa ýene-de bir gezek ýylgyranda Didar onuň ýaňaklarynda emele gelen çukanajyklara gözü düşüp ysytmə tutýan dek gagşap gitdi. Ony şeýlebir ümmülmez takatsyzlyk gaplap aldy. Edil ýöne çydar dagy eder ýaly bolmady.

“Alla jan, Alla ja-a-a-n!”

Didar on iki süňhi bilen sandyrady.

“Näme üçin beýle bolýarka, Taňrym?! Sen-ä ony görseň edil ýöne bir ölüp bilmeýärsiň. Onuň bolsa azaryna-da däl... Ya duýmaýarmyka, ya szymaýarmyka? Biler, aňarça-da bolandyr. Men bir ýyl bări yzynda ser-sepil bolup ýörün ahyry. Ya bilmedik bolýarmyka? Ya-da belki bilesi hem gelýän däldir?!”

Bu pikiri eden dessine Didary şagga der basdy. Onuň üçin şundan aýylganç zat ýokdy. Şonuň üçinem olbahymrak bu gorkunç çaklamany kalbyndan kowmaga çalyşdy.

“Ýok-la! Beýle däldir-le! Näme üçin bilmedik bolsun? Asla nireden bilsin? Näme bir ýyllap yzyna düşenimde oňa ýeke gezek

bir lak atdymmy?! Yaşıtdaş bolsa-da, beýleki synpda okasa-da, ýeke gezek bir öz ýagdaýymy düşündirip oň hat ýazdymmy?! Yöne öz-özümce jöwlan urup, daşynda peýker deýin perwana boldum ýördüm. Onsoň ol näme düysürgäp bilsinmi? Ya ol Agaýunus perimi dyrnagyna garanda dünýäni göräyer ýaly? Ýok şu gün hökman gürleşmeli. Öň-ä näme-de bolsa gündे mekdepde görüp ýüregimi sowadýardym. Indi bolsa mekdebi hem tamamlayarys. Ony günde iň bolmanda bir gezejik bir görmesem nädip oňaryn ahyry?! Tukatlykdan ýaňa ýüregim çat açmazmy? Häzir. Hökman geleşmeli. Şu gezek geleşmesem hiç haçan hem geleşip bilmerin.”

Şol pille edil “Hudaý berse guluna getirip goýar ýoluna” diýlişi dek Maýsa jorasy bilen töweregindäki gyzlardan saýlandy-da mekdebiň derwezesine tarap yöneldi. “Suw içmäge barýarlar öýdýän” diýip Didar çen etdi. “Şundan amatly pursat bolmaz, ýet yzlaryndan, şu pursaty sypdyrsaň seniňem erkek bolmadygyň.”

Öz-özüne gyjalat berse-de Didar ýöwselläp näme etjegini bilmän sermisal halda galdy. Birdenem näme bolsa şol bolsuna salyp, gyzlaryň yzyndan ugrady. Ol şeýlebir erbet tolgunyp başlady. Üyüregi gürsüldäp döşünü ýaraýjak bolýardy. İçindenem yetişibildiginden hem Hudaýa ýalbarýardy, hem Maýsa diýjek sözlerini has owadan, has täsirli diýmek üçin pikirlerini çugdamlamaga çytraşyardy.

“Alla jan, Hudaý jan, özüň gaýrat berewer, jan Allam, senden medet! Şu sapar bir masgara etmäweri!... “Maýsa” diýerin, “Men seni dünýäde ähli zatdan beter gowy görýärin” diýerin... Alla jan, özüň kömek et, özüň gaýrat ber, Pák Perwerdigär! Ýok, beýle diýmäýin, iň gowusy: “ Men seni söýyän, söýyän! diyeýin. Hak Hudaýym, diýjegimi dilime salgy ber, ýardam et, Taňrym!... Ýok beýle diýsem-ä juda suwjuk bolýar. Gowusy: “Sensiz ölüp barýanymy aňmaýarsyňmy?!” diyeýin... Äy ýok bü-ÿä hemmesindenem beter nakys eşidiler...”

Didar aljyrady. Kelebiniň ujunu ýitirdi. Ol: “ Yzyma dolanaýsammykam?” diýip oýlanmaga başlady. Şol wagtam ol mekdebiň baş binasynyň künji bilen saga sowuldy welin, garaňky öwrümde Maýsa bilen jorasyna pete-pet geldi. Bada-bat onuň

huşy başyndan uçdy. Dili ä-nine ýelmesip, lam-jim boldy. Beýnisi boşap, gurruk guýa döndi. Ýekeje sözem, ýekeje pikirem galmady. Ol elini-aýagyny ýitirip gyzlaryň göni-gabat garşysynda söm-saýak boldy duruberdi.

Oslagsyzlykdan ýaňa gyzlar gorkan hem bolsalar syr bermediler. Onuň ses-sedasyz dikilgazyk bolup durmagyny bolsa süwümsiz degişme hasaplap, eşidiler-eşidilmez hüñürdeşdiler-de, deňesinden sowlup ötüberjek boldular. Emma gyzlaryň gitjek bolýandyklaryny gören Didara dil bitdi. Ol bolanja gaýratyny jemläp, özüne zor salyp bogazyndan gyryljak ses çykardı:

-Maýsa, aýak çeksene! Gürleşeli-le!

Ýagta tarap ýöräp ugran Maýsa heniz dil ýarmaga ýetişmänkä jorasy jedirdedi:

-Maýsanyň seniň bilen gürrüni galanok.

Didaryň yüzüne urlan ýaly boldy. Ol tasdanam hyrra yzyna öwrülip gidýärdi. Emma özüne erk edip saklandy hem ýene-de howlukmaç gep gatdy:

-Maýsa, men seniň bilen gürleşeli diýyärin!

Maýsanyň jogaby onuň yüzünü demir darak bilen darady.

-Garaňky burçda gyzlary peýläp, kilçerip ýörme-de işiň bilen bolsana!

Didar doňup galdy. Ol nädip gyzlaryň gidenini hem duýmady. Asla ol daş-toweregindäki ähli zady saýgarmagyny goýdy. Gözleri görmeýärdi. Gulaklary eşitmeyärdi. Göwresi hem dik durmy, otyrmy, ýatyrmy ýa-da howada gaýyp barýarmy-asla aňşyrmaýardı. Aňynda bolsa Maýsanyň soňky jümlesi yüzlerçe-münlerçe gezek nagara kakyp, ýaňlanyp, gaýtalanýardı.

“Işiň bilen bolsana! Işiň bilen bolsana! Işiň bilen bolsana!...” Jümle gaýtalandygyça-da onuň beýnisi ýel beriliýän dek cişyärdi. Jümle gaýtalanýardı. Beýni bolsa cişip barýardı, cişip barýardı... Birdenem Didaryň beýnisi partlana döndi. Onuň damarlary baran ýerini ýakyp gelýän, lasyrdap duran gaýnag gandan doldy.

“Alla jan, men bigünäni nätdiler ahyry!” diýip oýlanan Didar gözlerini ýumanda gözlerinden nem szymady. Diňe depesinden şaglap aýaklaryna inen gyzgynlyk zarbygyp, ýaňadan yzyna uranda göz owalary çygjardı.

"Alla jan, men onuň üçin ölmäge taýyndym ahyry! Ol bolsa maňa "işiň bilen bolsana" diýdi. "Owarra bolsana!" diýdigi ahyry" Kemsidilmekdan ýaňa ot bolup ýanýan Didar hyrra aýlandy-da ümdüzine tutdurdy.

Ylgaşlap barşyna göwnüne bolmasa hemme zat, asman, ýyldyzlar, jaýlar, tutlar, köçe-barça zat: "Serediň oňa! Görüň ony nätdiler! Ha-ha-ha... Nädip oňat edip kemsitdiler, görüsene ony!!" diýip üstünden gülüp, yzyndan gykuw berýän ýalydy. Ol bu seslerden, kemsinçden, ýakyp barýan özünden gaçmak üçin barha beter haýdaýardy. Onuň hyrcyny dişläp: "Unutmanmy?! Unudaryn. Asla şu günden beyläk ýeke saparam ýatlamaryn." diýyän pyşyrdysy bolsa aýaklarynyň astyndan assalyk bilen göterilýän kırşene gatyşyp-garyşyardy. Şeýdip gidip barşyna-da ol mekdepden barha uzaklaşyp, ahbetinem garaňkylyga siňip ýitip gitdi...

• **Ikinji pursat «Ynam»**

...Mermer şäher baýramçylyk lybasyna beslenipdi. Bezemen geýnönüwli mähelleyden ýaňa şäher merkezinde daş atsaň ýere düşjek dälde. Baýramçylyk märekesiniň içinde öz ýoldaşlary bilen Didar hem bardy. Olaryň harby gullukdan gelenlerine heniz bir aý hem dolmandy. Bu baýramçylyk bolsa olaryň gullukdan gelenleri bări garşıy alýan ilkinji baýramçylyklarydy. Şoňa görä-de olar ýörite göwün açmak üçin we ulus-iliň toý-baýramyna tomaşa etmek üçin şähere gelipdiler.

Öz maýdallaryna gezmeläp ýörüşlerine Didar gullukdan öñki işlän ýerinde işe başlandygyny hemdemelerine gürrüň berip barýardy. Daş-töwereklerini synlamak bilen başagaý ýoldaşlary bolsa ony göwni üçin ünsli diňleýänden bolýardylar. Didar muny aňşyrman ýetişibildiginden içini dökýärde:

—Şeýlebir mähnet enjamlar bar. Agzyňzy açarsyňz. Olaryň her birine onlarça adam hyzmat edýär. Yüz müňlerce adamlar bolsa şol enjamlaryň öndürýän elektrik togundan mugt peýdalanýarlar...-diýip Didar biparhlyk bilen çepine garady. Seredeni hem şoldy welin, ýüregi jigläp gitdi. "Şolmuka?"

diyen pikir ýyldyrym çaltlygynda onuň kalbyndan parran geçdi. Ol gürrüňini tapba kesdi. Yüzünüň terzi üýtgedi. Yüregi gürsüldäp tiz-tizden urup başlady. Ol ýagdaýyny ýoldaşlaryna bildirmezlik üçin assa-ýuwaş ökje ogurlap ugrady. Hernä töwereklerindäki gyzyl-çyzyla gümra ýaş ýigitler Didara üns bermediler.

“Maýsamyka? Maýsamyka?” diýip garda-gaýda galan dek galdyraýan Didar kalbyna siňen eziz jemaly görendirin öýden tarapyny ýeke pursatda gözleri bilen gyzyl-dörjük edip çykdy. Emma tapmady. “Ýa ýalňyşaýdymmykam?!” diýip böwrüne diň salanyndan soňra ol az-kem ynjalyp ugrady. “Hawa-la, ýalňyşandyryn.” Ol şeýle oýlandy-da, janyny barlap görmekden ötri şol tarapa ýene-de bir gezek gözünü aylady. Bada-badam sodaja şemala gyrmazy köynegini ykjadyp barýan iki gyz onuň nazaryna ildi.

“Maýsa! Jorasy bilen.”

Olary tanan Didar nä dip gyzlaryň yzyndan ýonelenini hem duýman galdy. Ýöräp barşyna-da ol geçen dört ýylyň yüz müň sany duýgusynyň, yüz müň sany pikiriniň yüz müň sany ýatlamasynyň yüz müň sany gussasynyň öz kalbyny gara tüweleyiň demine düşen ýaprajya dönderip barýandygyny duýdy. Öz bolşundan onuň özi gorkdy. Özüne zor salyp köşeşmäge, yzyna dolanmaga dyrjaşdy. “Nirä barýarsyň? Dur ahyry! Geçen gezek söygüni ret edende nä güne düşüpdiň?! Hasratdan ýaňa tas däliräpdiň ahyry. Ýadyňa sal, ýadyňa sal, şol hasraty ýeňip geçirip, ýaşamagy dowam etmegiň neneňsi kyn düşenini, ýadyňa sal! Ýene-de şeýle güne duçar edilmegiňi isleýärsiňmi? Oňa-ha bildirip durmaz. Öňki gezekkisi ýaly, ýene-de biperwaý zalymlyk bilen: “Owarra bolsana!” diýer goýberer. Ondan soň sen nä dip ýaşarsyň ahyry, nä dip?!” diýip Didar özünü gorkuzmaga çalyşyardy. Emma kalby ony diňlemegem islemeýärdi. Aň onuň delillerini kabul etmeýärdi. Aýaklary bolsa göwnübır ýaly gyzlaryň yzyndan haýdap barýardy.

Sebäbi onuň könlünüň töründe gumrykeşp Maýsanyň mähirli gözleri göýä äpet goşa ýyldyz deýin hemise lowurdap, ýanyp durdylar. Ol gözleriň şöhlesi geçen dört ýylyň dowamynda ýeke pursadam öcmändi, kütelmändi, könelmändi. Gaýta gün-günden suglalanyp, onuň kalbyny yssy mährine çoýupdy. Onuň bedenini

bolsa gyşyň aňzaklarynda ýyladypdy, tomsuň jöwzasynda salkynladypdy. Argynlygyny unutdyrypdy. Ukusyzlygyny gandyrypdy. Ine bu wagt bolsa şol şamçyraglaryň nury onuň agyryly tejribesiniň dogry pikirleriniň sesini sem etdiryärdi. Erkine garşy gyzlaryň yzyndan ýöremäge mejbur edyärdi.

Şeýdip öz-özi bilen başagaý bolup barşyna Didar nädip gyzlaryň deňesine ýetenini hem duymady. Ol beýdip aýak goşup ýöräp barmagy-da, sesini çykarmış ozup, geçip gidibermegi-de uslyp bilmän, gyzlara salam berdi:

—Salam, gyzlar! Gowymysyňz? Baýramyňz bilen!

Häldeň bări onuň öz yzlaryna düşüp gelýändigini görendikleri üçin gyzlar tolgunmadylaram, tisginmedilerem. Maýsa sesini çykarmış baş atdy. Jorasy bolsa göwünli-göwünsiz:

—Salam! Seniňem baýramyň bilen. —diýdi. Maýsanyň bolşy Didaryň bagryna ot bolup ýapyşdy. “Salamymy hem almady. Gepläsi gelmedik bolýar. Özüni nämedirin, kimdirin öýdýärkä?!”

Didaryň ýeňsesi gyzyp gitdi. Emma ol dessine özüne basalyk berdi. “Ýuwaş! Ýuwaş, näme boldy şu wagt? Bu Maýsa ahyry! Maýsa! Meniň elýetmezim, genji-hazynam, iki dünýäm, goşa ýyldyzym! Meniň Maýsam ahyry!”

Didar kelam agyz gepläsi gelmese-de özüne zor salyp dil ýardы:

—Gezelenje çykdyňzmy? Belki men size ýoldaş bolaryn?! Aýdym-sazly dabarataryň naýbaşysyn-a petek almagyň hötdesinden gelerdim?!

Bu sözleri diýen badyna Didar öz gürrüňinden özi utanyp gitdi. Gaharlanyp dilini dışledi. “Eý Hudaý, meniň akmakdygymy! Nämä gerek, şeýdip güwlempaç, nakys geplemek?! Başga gep gytmy diýsene?”

Birbada gyzlaryň hiç birinden jogap bolmady. Emma baş-üç ädim ädenlerinden soň Maýsanyň jorasy ýene-de jandurmazaklygyny edip dillendi:

—Didar, bize dabarada gerek däl, ýoldaşam. Biz gaýdyp barýarys.

Didaryň yüzüne urlan ýaly boldy. Ol niredendir bir ýerden aňyna gaçan “söyülseň söy, söyülmeseň süýkenme” diýen jümläni içinden aýy pikirlendi-de, aýak çekdi. Özüne zor salyp, ajymtyk ýylgyrdu:

—Hä bolıar-la, beyle bolsa!-diydi-de, sägindi. Yene-de birtopar gazaply, kemsidiji, ajy sözler biri-birinden öňürti diyilmek üçin, gyzlaryň üstüne, ýagty jahana awy bolup, zäher-zakgun bolup pürkülmek üçin dyzaşyp bogazyna dykyldylar. Emma kalbynyň jümmüşinden iňläp çykan nähilidir birhili juda gamgyn ses assajadan: “Gerek däl! Diyme!” diyip pyşyrdady. Bu pyşyrdada onuň jigeri gyÿym-gyÿym boldy. Didar özüne rek edip, edil mergimuş içyän dek zäher-zakgun sözleriň baryny ýuwutdy-da, yzyna gaýtdy.

Gadam urdygyça-da öňem-ä öň welin, indi mundane beyläk-hä asyl hem Maýsasyz ýaşap bilmejekdigine ynamy artdy.

“Her zat ederin. Ejemiň-kakamyň aýagyna ýykylaryn olar hem baryp onuň ejesi-kakasyna ýalbararlar. Näme şert goýsalar boýun bolaryn, ýöne ahbetin Maýsa meniňki bolar. Söymese-de, ýigrense-de Maýsa meniňki bolar. Sebäbi maňa indi şonsuz geljek hem ýok, durmuşam, ýasaýşam ýok. Men onsuz hiç zat. Ýöne bir gezip ýören boş göwre. Şonuň üçinem ol meni söyse-de, ýigrense-de, näme etse-de men oňa hökman ýetäýmeli!” diyip Didar gözü öňuni görmän haýdap barşyna oýlanýardy...

• Üçünji pursat “Tümlük”

...Şol pursatda saý-sebäp bilen sataşan, hiç zatdan habary ýok tanyş oglany göwnibirlik bilen: “ Hol ilerki Baýlynyň gyzy Maýsa-da durmuşa çykýar, indiki hepde toyy.” diyende kimdir birmähnet, doňyürek, göze görünmeýän, tüm-garaňky biri Didaryň kalbyna aralaşdy. Özünüň äpet ýekedabany bilenem Didaryň kalbyna nur çayyp, şöhle saçýan Maýsanyň gözlerine çalymdas goşa ýyldyzy bir uranda çym-pytrak etdi. Şondan soň Didaryň ütin dünýäsini tümlük gaplap aldy. Goýy, şepbeşik, batga batan ýaly, ýuwdup barýan tümlük...

Soňra tanşy Didara ýene-de nämedir bir zatlary gürrüň berdi. Didar hem on yep-esli wagt diňledi. Emma onuň aýdyan zatlaryna dynnym ýalyjagam düşünmedi. Ýöne gün ýaly bolup “hä-hawa” diydi durdy. Ahbetinem tanşy bilen hoşlaşdy-da, gaýtdy.

Onuň ýöräp gelşi jany teninden çykana meňzeýärdi. Islemezlik bilen kämahal bir ädip mytdyldap barýardy. Ol gurruk guyy dek

boşap galan göwnüni çar ýanyndaky gjeden müň esse beter garaňkylygyň gaplap alandygyny syzýardy. Özem ol garaňkylyk ony barha beter dolduryp, barha beter goýalýardy.

"Indi ýaşamagyň geregi hem ýok." diýip kalbyndaky tümlügiň içinde ýaňlanyp gitdi.

-Manysy hem ýok!-diýip Didar dodaklaryna siňdirip pyşyrdady.

"Näme üçin? Näme üçin? Näme üçin beýle boldy? Ol düşünmedimi? Ya-da men düşündirip bilmedimmi?" diýip aňynda bir uçgunjyk pikir ýylpyldap gitdi. Emma lapykeç garaňkylyk ony bada-bat bogdy. "Näme üçin bolanda näme? Indi munuň ähmiyeti barmy? Maýsa özgäniňki... Şunuň bilenem bary gutardy... Yat, tur, çabalan, oýlan, kelle döw, gynan, başyň ýere ur, topragy bagyrtla, agla, doňnara-daş bolup çyda... Indi hiç häysynyň ähmiyeti hem ýok, peýdasy hem... Barybir Maýsa özgäniňki, bar zat hem gutardy. Bu elhençlikden gitjek ýeriň hem ýok, etjek alajyň hem..."

Didar uludan demini aldy. Ol şeýlebir ýadawdy. Şeýlebir irgindi welin, hiç zadyçeni-çaky däldi. Hatda hasrat çekmäge-de mejaly ýokdy. Aslyyetinde bu ýerde göräymäge bolan zat hem ýok ýaly... Zorluk bilen özüňi söydürip bolmaýar, ýalbaryp-özelenib-ä asyl hem... Onda men näme üçin beýle hala düşdüm?! Men onuň bilen halaşmadym, söyüşmedim, wada berişmedim, hiç-hili garaçomak aramyza düşmedi. Onuň özi öz islegi bilen durmuşa çykýar. Onsoň men näme üçin bu taýda?! Men onuň nämesi? Ol meniň nämäm?"

-Hiç zadyň!-diýip Didaryň kalbyndaky tümlük onuň pikirine jogap hökmünde günleç seslendi.

"Hiç zadym bolsa näme üçin men beýdip ýörün?! Asla şunça ýyllap men her günümde, her pursatymda hiç zadyň pikirini edip, hiç zadyň arzuwyny edip, hiç zadyň ugrünnda ýanyp-köyüp gezdimmi?!... Bu näme üçin beýle bolýar ahyry? Özem neçüyn ala-böle meniň bilen şeýle boldy?"

-Bu zat her kimde birhili bolýar. Her kimde-de özboluşly, özge hiç kimsäniňkä meňzemeýän üýtgeşik bolýar.-diýip Didaryň kalbyndaky garaňkylyk gozgalaň tapdy:-Birinde ol ýyldyrym ýaly ýalpyldayar-da, dessine-de yzsyz-tozsuz ölçüp gidýär. Birinde ot ýaly gyssanman tutasýar, uzagyndan ýanara zat galmandan soň

ol hem sönüp gidýär. Birinde ol Aÿ ýaly ýuwaşjadan, aÿlar boÿy, ýyllar boÿy dogýar hem-de hiç wagt öcmän dünýäsini ýagtyldyp durýar. Onsoňam Aÿ doganynda hernäce ýagty bolsa-da barybir ýyldyzlar görünýär ahyry. Eger Aÿyň öňüni bulut tutaÿsa-da ýyldyzlar şöhlesi bilen dünýäni ýagtyldyp, Mahytabanyň gaýtadan röwßen enwerini saçjakdygy hakynda umyt döredýärler. Dördünjilerinde bolsa bu zat edil tomsuň howurly Günü ýaly assajadan-assajadan dogýar. Bir doganyndan soňam ol öz jöwzasy bilen ähli zady ýakyp-ýandyrýar. Diňe ýap-ýagty Gün galýar. Eger şol Gün ýasaýsa... Onda kalbyňa gorkunç garaňkylyk aralaşýar. Men gelýärin!"

—Hawa, sen gelýärsiň!-diýip Didar tassyklady:—Sendenem sypma ýok. Seni diňe ýaşamaly...

Didar sägindi. Guran dodaklaryny ýalap, gyryljak pyşyrdady:—... Ya-da ölmeli...

Mytdyldap barşyna Didar näme üçindir ýyldyzlardan doly gije asmanyna seretdi. Ýyldyzlar şeyelbir köpdüler. Şol birwagtda-da olar bir-birinden aňyetmez daşlykda ýerleşyärdi. Didar niredendir bir ýerden serine ýelmeşip galan goşa setiri pyşyrdady:

—Köp bolsa-da asmanyň röwßen ýyldyzy,

Olaryň her haýsy ýalňyzyň-ýalňyzy... Edil meniň ýaly...-diýip Didar üstüni yetirdi.

"Hatda derdiňi paýlaşara-da adam ýok."

Didar tukat oýlandy. "Dostlaryň-a näme, ünsli dinlärler. Duýgudaşlyk bildirerler. İçlerindenem: "Bäh Didaryň bolup ýörşüni! Gyz gyt däl ahyry." diýerler. Eneň-ataň, doganlaryň her bir zadyňa düýrmekleri bilen, çyn ýürekden topularlar welin, olara-da bu zatlary aÿtmak uslyp däl... Eÿ Taňrym, men neneňsi ýalňyz galды! Nähili ýalňyz! Şeýlebir ýekesireyän welin, edil ýone çydar ýaly däl. Taňrym, meni näme üçin beýle hala düşürdiň ahyry?! Men senden kän zady dilemeýärdim ahbetin, maňa diňe şol bolsa bolýardy. Sen bolsa Päk Perwerdigär aldyň-da Günümi söndürip meni zulmat tümlüğine oklap goýberdiň!"

Birdenkä Didaryň bogazy "lyk" doldy. Misli hälden bäri köňlünü gysyp duran tümlük penjesini ýazan ýaly, ol birhili sersip,

gowşap gitdi. Gözlerinden aky damjalar paýrap dökülip ugranyndan soň bolsa ol öňuni görmän ýoluň gyrasyna çykdy. Tuduň garaňkysyna duwlanyp, hapa diymän, zat diymän ýere çökdi. Dyzyny gujaklap, dulugyny dyzynyň üstünde goýdy. Sesini-üynüni çykarmış, hiç zat pikirlenmän şol gözünü balkyldatdy oturdy. Aky damjalar bolsa kämahal bir gözleriniň çetinden syrygyp şol ýere gaçdy durdylar, şol gaçdy durdylar... Onuň bu bolup oturyşy ömrüniň on ýylyny bezän jadyly ertekisi bilen hoşlaşdygydy... Hekaýalar